

Vedlegg til klage på brudd på KOMMs etiske retningslinjer

Geelmuyden Kiese legger herved ved følgende vedlegg til klagen mot KOMM-medlemmet First House, datert 19. juni, for brudd på KOMMs etiske retningslinjer.

Da arbeidsgruppen i KOMM, bestående av Morten Woldsdal, Per Høyby og undertegnede, igangsatte arbeidet med å utvikle nye etiske retningslinjer for kommunikasjonsbransjen, var vi skjønt enige om intensjonen. Vi var enige om at bransjens omdømme måtte styrkes. Vi var også enige om at måten å gjøre dette på var å lage klare etiske retningslinjer for medlemmene og sette makt bak disse. Vi var enige om at den eneste måten vi kunne bedre vårt omdømme på var åpenhet og tillit. Et godt omdømme er basert på tillit, men tillit er ikke noe man kan erverve over natten med noen spissfindige formuleringer i et regelverk – tillit må fortjenes. Vi visste at de retningslinjene vi utarbeidet var et utgangspunkt, og at den virkelige jobben ville komme etterpå.

Da First House-sakene ble avslørt tok det lang tid før selskapet og deres rådgivere innrømmet en kobling til Kina. Det var først når de ble avslørt og således tvunget til å fortelle, at First House innrømmet visse aspekter av saken. I tillegg er den eneste grunnen til at samfunnet fikk kunnskap om Troms Kraft-saken en granskingsrapport, og i OGP-saken var det en oppegående journalist i Aftenposten som avdekket historien. First House kan umulig beskyldes for å være særlig åpne. Mange vil til og med beskyldes dem for å lyve i et forsøk på å hindre åpenhet. Dette er et klart brudd på de retningslinjene KOMM har vedtatt.

Det er mulig at det i dette sakskomplekset eksisterer brudd mot et annet og mer sentralt regelsett. I kjølvannet av First House-sakene har det blitt stilt spørsmål om ikke Straffelovens paragraf 276 c gjør seg gjeldende. Bestemmelsen regulerer korrupsjon og kommunikasjonsrådgivere og det er særlig saken om Troms Kraft,

men også selve forretningsmodellen til First House som det stilles spørsmål ved her. Det er helt klart at vi som organisasjon ikke kan legge våre etiske retningslinjer på nivå med de strafferettslige reglene. Det kan ikke være slik at ethvert brudd på reglene må etterforskes og bevises over enhver rimelig tvil. Derfor må KOMMs regler være strengere, slik at bransjens praksis holder seg godt innenfor normene satt av samfunnet gjennom norsk straffelov. Hvis brudd på KOMMs regelverk aldri får konsekvenser, trenger vi det ikke. Hvis vi som bransje ønsker økt tillit og et styrket omdømme så kan ikke KOMM som organisasjon ignorere handlinger som klart oppfattes som uakseptable av samfunnet vi fungerer i.

I nevnte klage er First House innklaget for å ha brutt en rekke punkter i regelverket. Herunder følger en konkretisering av noen av bruddene det er et behov for å begrunne nærmere. Dette vedlegget er å betrakte som underlag til klagebehandlingen for å lette styrets og det etiske råds arbeid.

Alle tre saker:

1. Brudd på kravet til at medlemmer skal holde en høy profesjonell standard (pkt A1)
2. Brudd på intensjonene i regelverket om åpenhet og demokrati jfr. De generelle grunnprinsippene (pkt. A. 7.)
3. Brudd på intensjonene i regelverket, om å bygge bransjens omdømme jfr. De generelle grunnprinsippene (pkt. A.5)

Gjelder Troms Kraft-saken

1. Brudd på kravet om å gi oppdragsgiver et realistisk bilde av hvilken effekt kommunikasjonen kan gi (pkt 2e)
 - a. Forretningsmodellen til First House er «vennetjenestemodellen»; Selskapet og dets rådgivere tilbyr kundene sine politisk gjennomslag fordi rådgiverne kjenner politikere, ekspedisjonssjefer og politiske

rådgivere. Dette er grundig dokumentert i den granskning som er gjennomført i Troms Kraft. Men å bruke et slikt salgsargument overfor oppdragsgivere er å kaste blå i øynene på dem. Dette ville være det samme som å ta innersvingen på demokratiske beslutningsprosesser. Det norske systemet fungerer ikke slik. Hvis First House, mot formodning, kunne garantert at selskapet kan omgå demokratiske prosesser i Norge, ville dette vært korrupsjon. Utover vårt etiske regelverk er det straffeloven som regulerer dette. Paragrafen som gjelder kommunikasjonsrådgivere, kalles for bestemmelsen om påvirkningsagenter og er og finne i straffelovens §276 c. Ifølge denne foreligger det korrupsjon når kommunikasjonsrådgiveren har en utilbørlig fordel. Her er det tre sentrale momenter som gjør seg gjeldende: Graden av åpenhet i spørsmålet om kommunikasjonsrådgiveren opptre på vegne av en oppdragsgiver, fordelens art og verdi samt hvem som forsøkes påvirket. I Troms Kraft saken er det åpenbart at rådgiverne ikke var åpne om hvem de representerte. Saken omhandlet en endring i en felles kommunepolitikk som det rådet tverrpolitisk enighet om og de som ble forsøkt påvirket var folkevalgte i Tromsø kommune.

Utfallet av en vurdering av denne saken opp mot loven er ikke gitt, men det er hevet over enhver tvil at løfter om politisk gjennomslag ved bruk av «vennetjenestemodellen» ikke gir kunder et realistisk bilde av hvilken effekt kommunikasjon kan gi.

Gjelder «Kina-saken»:

1. Brudd på reglene om at medlemmer av KOMM skal oppfordre oppdragsgiver til åpenhet om kundeforholdet (pkt 2j) Det kan ikke dokumenteres at First House har oppfordret en eneste kunde til åpenhet

- a. First House praktiserer ikke åpne kundelister og har ikke bekreftet eller avkreftet rykter rundt hvilke kunder de har eller ikke har.
2. Brudd på reglene om åpenhet rundt egen rolle, og hvem man representerer (pkt 2.i)
 - a. Per Høiby sier i VG tirsdag 27. mai at First House ikke har «hatt oppdrag for Kina, «kinesiske interesser», eller noen andre knyttet til en svertekampanje mot Torbjørn Jagland og Nobelkomiteen.» Dette er kanskje ikke usant, men det er heller ikke riktig. First House har jobbet for selskaper og organisasjoner som arbeider for å normalisere forholdet til Kina (Intervju med Wetland i Dagbladet, lørdag 24. mai s. 4 og 5). Dette nevnte ikke Wetland en eneste gang i løpet av onsdag 21.mai da han var i en rekke intervjuer. Det er helt opplagt at denne informasjonen er svært relevant i Kina-debatten. Særlig, burde dette være opplagt for Wetland, som lever av å dele av sin kunnskap om mediebransjen og samfunnet for øvrig. Etterlatt inntrykk er at Wetland og First House bevisst har prøvd å skjule deres rolle i denne saken.
3. Brudd på regelen om ikke å uttale seg som ekspert dersom vedkommende rådgiver har kundeforhold som relaterer seg til saken (pkt 3i)
 - a. Morten Wetland uttaler i Dagbladet den 24. mai, at kommentaren om Nobelkomiteens sammensetning ble skrevet av ham som privatperson og ikke på oppdrag av hverken Kina, kinesiske selskaper eller Rederiforbundet. Når vi nå vet at Wetland jobber på vegne av oppdragsgivere for å bedre forholdet mellom Kina og Norge, at Wetlands partnerkollega Bjørn Rickard Johansen sitter i styret i Norsk kinesisk Handelskammer, og også vet at budskapet i kommentaren er direkte sammenfallende med disse interessene, blir det i overkant naivt av Wetland å tro at publikum ikke vil oppdage hans stadige hatte- og hamskift. I det store og det hele handler jo arbeid med

kommunikasjon om å se at det man sier ikke alltid er det som blir hørt eller oppfattet av lytterne. De etiske retningslinjene er derfor utarbeidet for at rådgivere ikke skal uttale seg som privatpersoner i saker de har ulike koblinger til, fordi det rett og slett fremstår uryddig. Hvorvidt Wetland faktisk tenkte private tanker eller rådgivertanker i det han skrev denne kronikken er derfor uvesentlig. Skal kommunikasjonsbransjen stå seg mot kritikken om at vi operer i mørke uetiske rom må vi avstå fra lysten til å engasjere oss privat i saker vi får betalt for å engasjere oss i mandag til fredag i kjernetid.

Gjelder «OGP-saken»:

1. Brudd på kravet om at et oppdrag må være etisk og moralsk forsvarlig (pkt B1d)
 - a. Aftenposten har i en artikkel 28.mai i år (Aftenposten, Onsdag 28. mai s. 1,4, 5 og 6) dokumentert First House sitt forsøk på å få den globale olje- og gassorganisasjonen OGP i London som kunde. Pitchen fra First House kom i kjølvannet av at Finansdepartementet i starten av april 2014 nedsatte en ekspertgruppe til å vurdere om Oljefondet bør trekke sine investeringer ut av kull- og petroleumsselskaper for å bli mer miljøvennlig.

I dokumentasjonen Aftenposten presenterer tilbyr First House å sette inn noen av sine mest erfarne folk til å jobbe mot en slik endring. First House skriver blant annet at «Det er et ettårig vindu der det er mulighet til å påvirke prosessen med mål om å opprettholde dagens situasjon, eventuelt sikre at bare kullselskaper blir ekskludert». Videre i dokumentasjonen vises det til at First House har bistått med lignende prosesser tidligere: «Tidligere har vi hjulpet flere internasjonale selskaper, inkludert flere i Oljebransjen, hvis etiske

profil har vært ettergått av Oljefondet, med å komme gjennom prosessen uskadet. De er i dag fortsatt en del av Oljefondets portefølje».

Henvendelsen til OGP virker underlig. For det første viser den et klart ønskemål om å jobbe mot Norges miljøpolitikk mot betaling og for det andre viser den at First House har gjort det før. Det at OGP også oppfattet henvendelsen på denne måten underbygger dette. First House stiller seg altså svært villig til å jobbe mot Norske interesser og politikk, og ikke minst en tverrpolitisk miljøpolitikk. Dette kan ikke være hverken etisk eller moralsk forsvarlig.

På vegne av Geelmuyden.Kiese AS

Hans Geelmuyden/sign.